

Буряат УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй, орган.

№ 222 (8747) СЕНТЯБРИН 19 ПЯТНИЦА 1958 он Сэн 20 мүйгэ

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ (1-дхи ноур). СССР-эй Верховно Советэй Национальностуудай Советэй гадаадын хэрэгүүдэ эрхилхэ комиссин түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Арабуудай Нэгэдэмэл Республика орохоё мордобо (1-дхи ноур). ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: А. Агильдин.— Мүр-сөөнэй хүсэн эды ех... Д. Болкоев.—Партийна группын хүдэлмэри (2-дохи ноур). Н. Вяткин.—Ухэршэн Санжижаповай амжалта (2-дохи ноур). Партийна эдэбхитэдэй суглаан (2-дохи ноур). Хуршэ областнуудай нонин (2-дохи ноур). НҮХЭД НААЛИШАД! Ажалай түрүүшүүлээ жэшээ абажа, һу хааха уялгая дүүргэхын түлөө съездын ур-да тээхи мурысөөндэ бүгэдөөрөө эдэбхитэйгээр оролсое! (3-дхи ноур). ГУРБАН ЖЭЛЭЙ СОЕЛОЙ ДОБТОЛГО. М. Нико-лаев.—Бүгэдын шухала хэрэг. Д. Демин.—Эрхим най-маалгаша (3-дхи ноур). СПОРТ (4-дхи ноур). ХИЛЫН СААНАГАА (4-дхи ноур).

Колхозой мэргэжэлтэдэй үүргы дээшлүүлхэ

Ажахыгаа хурдан түргэ-дүүлжөө, орон дотороо эдэ-эй түрүүлүдэ улам элбэг дэл-э абажа болохо, һү, тоно, мя-дхүн бүхэндэ хүртэсын талаар шаа ойрын жэлүүдтэ хүсэ-н гараха гэһэн гайхамшаг-ахоо хүдөөгэй ажалшад-гатайгаар бэлүүлжэ байна. Колхозуудай үргэн эхэ, үшэ баян таряалан, сабшала-н эрхэдлэхэ, элдүүрилхэ, хүсэ машина, техникынь дүү-дэлэнхэ, бүтээсэ ехэтэйгээр эрдэм ухаанай туйлал-ды ажахыда үргэнөөр нэбтэ-шэ шадабаритай мэргэжэлтэд механик, ветеринар бол-то техникүүд хүдөөдэ олош-о гээшээр олонхын партиин үк-фералин Пленумэй то-г-уулаа колхозуудта гэшүүн то оройхой. Мүн нилээд олон нэгэдтэ колхозуудай түрүү-н түрүүлэгшын орлогшоор сажа, бригадируудаар, фер-даагшадаар томилогдон хү-дөө эрхэдлэхэ үүргэ, ажалай гагаа хээсэ хээсэнихтэй хээшээний элэгтэ. Тэднэр эр-тос абажа туйлалтанууды түбөөр үргэн олон колхознигуу-дуугаа ёһотой туналагшан, ажа-гааци ха...

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ

Комсомол басаган Валентина Раднава Баян Голы дунда бүрүүдэн дүүгээд түрэл колхоздоо хүдөөр үлдөөн. Ажалда бэрхэ басаган түргэн болзорто лафетнэ жатна дээрэ хүдэлжэ һураад, энэ жэлэй тариа хурялда дээрэ үдэртөө 30 гектар тариа суглуулан со-хино. Зураг дээрэ: Баргажанай аймагай Сталинин нэрэмжэтэ колхозоё лафетнэ жаткын машинист В. Раднава. В. Веснингай фото.

Хүдөө ажахыгаа бүри хурданаар хүгжөөхын түлөө

Бичурын аймагай колхознигууд болон совхозой хүдэлмэришэд шэнэ, дээшлүүлэгдэхэн уяланууды абажа байна

Хүдөө ажахыгаа бүри хурданаар хүгжөөхын түлөө Бичурын аймагай колхознигууд болон совхозой хүдэлмэришэд шэнэ, дээшлүүлэгдэхэн уяланууды абажа байна. Хаяын үдэрүүдтэ совхоз, колхозуудай суглаанууд боложо, энэ жэлдэ абтаһан социалистическэ уялануудайнгаа дүүргэлтэ зүбшэн хэлсэнэ, партиин ээлжээтэбшэ XXI съездые нэрэтэй түрэтэйгээр угтахын тула шэнэ уяланууды абана. Ново-Сретенскэ сельсоветэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ жэлэйнгэ хүдөө ажахын хүдэлмэрине амжалтатайгаар дүүргэжэ, съездын нэгэдтэр шэнэ амжалта туйлахаар зоригжонхой. Тэднэр мүнөө жэл 139 центнер мяха, 17 тонно һү түсэбнөө гадуур гүрэндөө худалдаха гэжэ шиндээ. Ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэнэ хүрэнгөө октябрин 25 болотор сүм хаажа, тэрэнэ тарилгын шанартан хүргэхэ уялга абаа. Колхозой малшад, барилгашад үбэлжлэгдэ бэлдэхэ октябрин 15 болотор сүм дүүргэхэ, бүхи голоомоё октябрин 10 болотор хуряжа сомохо, октябрин 20 болотор нэгэ культбаза бариха дүүргэхээр хараална. Энэ жэлэй дүрбэлдэхэ кварталда хамтадаа 1135 тонно наг шэбхэ поли, сабшалан дээрээ гаргаха гэжэ хэлсэн байха юм. Логовский нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд партиин XXI съездые ажалай эрхим бэлэтэйгээр угтахы хүсэнэ. Тэднэр энэ жэлэй дүүртээр гүрэндөө 15 тонно һү түсэбнөө гадуур худалдаха уялга абаа. Мүн октябрин 10 болотор бүхи үрэнэ хүрэнгөө хаажа, тарилгын шанарта хүргэхэ юм. Октябрин 27 болотор сахарай сөөк сүм хуряжа, сээрлэжэ, сахарай заводто тушааха. Республик дотор дэлгэрэн 3 жэлэй соёлой добтолгы дэмжэжэ, Октябрин Агуухэ революциин 41 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр долоон жэлэй хургуулин байшан бариха дүүргэхээр хараална. Мүн нимэ шэнэ социалистическэ уяланууды Чапавай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд абанай байна.

Эринжит Гармаевна Сухеденова 18 жэлэй туршада Курумканай аймагай Калининын нэрэмжэтэ колхоздо трактористар үдэлжэ байна. Дүй дүршөл ехэтэй энэ тракторист тариа хурялга дээрэ үдэрингөө даабар 1,5—2 дахин дүүргэ. Зураг дээрэ: тракторист Э. Г. Сухеденова. В. Веснингай фото.

Түрүү жолоошито

Бурядай АССР-эй автотранспортна трестын нэгдэхин конторын хүдэлмэришэд Агуухэ Октябрин 41 жэлэй һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мурысөөндэ оролсоод, бүри эдэбхитэйгээр хүдэлжэ эхилээ. Эдэнэр августын 23-най үдэр юһэн харынгаа түсэб дүүргэн байна. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, ашаа шэрэхэ түсэбөө 450 мянган тоноор үлүүлээ. Жолоошодны даадаг машина-нуудаа гамтай һайнаар абажа ябан. Элдэб жэжэ заһабари өһөөдөө хэдэг юм. Жэлэй эхнһээ хойшо 140 мянган литр бензин алмаба. Алмагдаһан түшишөөр автопаркын бүхи машинанууд 6 үдэр хүдэлжэ ша-даха байна. Дүршэлтэй бэрхэ жолоошод Г. Максимов, Е. Малютин, А. Батышев, М. Москвитин, М. Терво, С. Посметный, С. Гасков болон гэдэ долоон харын туршада жэлэйнгэ түсэб дүүргээд, 1959 оной түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байнхай. Улан-Удын автопаркын нэгдэхин конто-ринхид энэ жэлэй 6 харын дүнгөөр бүхэсююна социалистическэ мурысөөндэ шалгаржа, Шоссей харын министерствын хоёрдохи мүнгэн шанда хүртээб. Мүнөө тэднэр КПСС-эй ЦК-гэй сентябрин Пленумэй шиндхэбэри-тэй танилсад, абанай уялгага бол-зорһоон урид дүүргэхын түлөө эр-шэмтэйгээр ажаллажа байна. И. Сокол.

Орооно таряанай болон хартаабын үрэнэй хаалга тухай

1958 оной сентябрин 15-най мэдээн

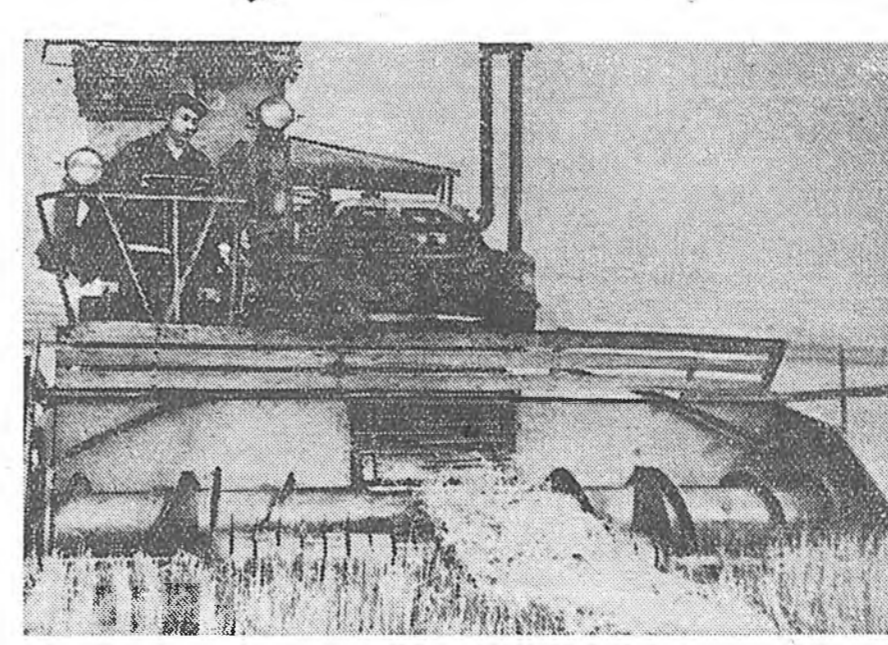
Мотор заһабарилагдашда үгэ

Улан-Удын мотор заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд һаяхан цех соо олоороо сугларжа, партиин ээлжээтэбшэ XXI съезд зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тог-тоолые һайшаба. Партииннай ЦК оройногш со-циалистическэ экономико, куль-тура болон арад зоний ажана бай-далай саашанж хүгжэлтын про-грамма зоёхоо зорилгойгоор съезд зарлаба, — гэжэ заводой ди-ректор нүхэр Шестапов хэлээ. ЦК-гэй Пленумэй шиндхэбэрине заводой коллектив баяртайгаар уг-таж, съездын хүндэлэлдэ ажалла-гаа эршые улам шангадхан, 1958 оной гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэ-хэ эрмэлзлэгтэйгээр ажаллажа байна. Заводой хүдэлмэришэд байгша оной 9 харын түсэб 106 процент дүүргээ. Мотор заһабарил-гын участогтайхид ажалай бүтээсээр завод дотороо түрүүлжэ ябана. Профсоюзай комитетэй түрүүлэг-шэ нүхэр Бобарь XXI съездын хүн-дэлэлдэ дэлгэрэн социалистическэ мурысөөндэ орохо зуураа, продукци үйлдэбэрлэхэ жэлэйнгэ түсэбөе декабрин I хүрэтэр дүүргэхэ гэ-һэн дурадхал оруулаа. Тэрэниень хүдэлмэришэд барандаа һайшаан дэмжэбэ.

С. Черненко.

Түсэбнөө гадуур 14230 дүрбэлжэн метр шэл Эхэ орондоо бэлэглээ

Улан-Удын механизированнэ шэ-лэй заводой хүдэлмэришэд, ниже-рно-техническэ хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрин Плену-мэй шиндхэбэрине һайшаан дэм-жэжэ, КПСС-эй XXI съездын хүн-дэлэлдэ дээшлүүлэгдэхэн шэнэ уялга абанай байгаа. «1958 ондо про-дүци үйлдэбэрлэхэ жэлэйнгэ түсэбөе уридшалан дүүргэхэ, түсэбнөө га-дуур 75 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлдэбэрлэхэ; партиин XXI съездын нэгэдэхэ үдэр хүрэтэр даалгабаринаа гадуур 10 мянган дүрбэлжэн метр шэл арадайнгаа ажахын хэрэгсэлдэ үгэхэ...» гэжэ за-водой хүдэлмэришэдэй тэрэ уялга дотор хэлэгдэнэ. Заводой цехүүдэй хүдэлмэришэн бүхэн мурысөөндэ оролсожо, абанай уялгага заатагүй дүүргэхын тула бүхи хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэл-мэрилнэ. Сентябрьин түрүүшын ха-дад соо тус коллектив түсэбнөө га-дуур 14,230 дүрбэлжэн метр шэл үйлдэбэрлэб. Иймэ амжалта туй-лаха зуураа, үйлдэбэрлэгдэхэн бү-хи продукциин 80,7 процентые нэг-дэн сортоор (нормонь 65 процент) гаргаба. Үргэнөөр дэлгэрэн энэ мурысөөндэ заводой I, IV халаанай хү-дэлмэришэд түрүүлжэ ябана. Мастернууд нүхэд Подойницин, Козу-лин, Ступаков гэгшэдэй хүтэлбэ-рилдэг халаанайхид үйлдэбэрлэ-дэ байһан арга болонжуудаа шада-мараар хэрэглэжэ, ажалай бүтээ-сье эрид шууд дээшлүүлэн, про-дукциингаа шанарые һайжаруулна. Мүнөө эдэ түрүүшүүлэй халаанай-хид үйлдэбэридөө нэгшье голлодо гаргахаа болонхой. В. Попов.

Николай Иванович Закомельский «С-4» комбайнаар хүдэлжэ зуураа үдэр-ингөө даабарине 120—150 процент дүүргэ. Зураг дээрэ: Түнхэной аймагай «Знамя» колхозой залуу комбайнер Н. Закомельский хадаһан тариа суглуула-жа ябана. А. Борисовай фото.

Республикын колхоз, совхозуудга нар хахалалга, шэнэ газар элдүүрилгэ тухай

1958 оной сентябрин 10-най мэдээн (Түсэбэй дүүргэлтэ процентыер)

Аймаг	Түрэл бүхэдөө хахалалгаһын	Түрэл тооно хоёр-дохонь хахалал-даниһын	Шэнэ газар элдүү-рилгэ тухай
Байкало-Кударын	90,7	87,5	30,9
Баргажанай	77,9	21,7	24,0
Баянтын	58,7	—	—
Бичурын	98,2	84,2	81,6
Зэдын	73,0	10,0	42,9
Яруунын	79,4	48,8	49,6
Заиграйн	68,7	32,6	27,1
Закаменай	42,1	6,0	2,4
Иволгын	63,1	41,8	1,7
Кабанскын	56,1	94,2	20,0
Хэжэнгын	66,0	50,9	65,6
Кударын	102,3	36,0	13,1
Курумканай	83,5	7,5	21,2
Кяхтын	77,0	—	—
Мухаршэбэрэй	96,8	59,8	9,2
Ахын	—	—	—
Прибайкальска	74,9	82,6	8,7
Х-Байгалай	—	—	—
Сэлэнгын	72,4	43,5	23,1
Тарбагатайн	89,5	49,7	11,0
Ториин	66,5	88,0	15,0
Түнхэной	41,8	93,0	81,9
Хорин	70,4	47,7	19,4

СОВХОЗУУД:

	Түрэл бүхэдөө	Түрэл тооно хоёр-дохонь	Шэнэ газар элдүү-рилгэ тухай
Борьёгой	100,0	39,7	—
Бичурын	95,9	78,4	75,3
Яруунын	75,2	64,1	52,2
Кяхтын	94,9	—	55,5
Сэлэнгын	86,8	12,3	5,2
Хорин	78,4	31,5	61,9
«Эрдэм»	81,1	46,7	31,7

Колхозной зоотехник нүхэр

Колхозной зоотехник нүхэр шэнэ жэшээтэ ажалые һай-рар. Зоотехник нүхэр Моргов-коого урлаггаар колхоздо хүн-дууд эрдэд, түрүүшынгээ үдэр-шэ нитнын адуу малай күн-дээшлүүлэхэ хэрэгтэ колхозууд оролдолго эхшээл гаргаа. Зоотехникэй үүсхэлээр тус кол-хозууды хэүдэд рационалоор үүсхэ һаадаг, тугалнуудые һалгаажа, түлгидэдэггүй шэ хужуулдэг болоо. Гадна үрэн үбэл эртэ хургалуулха уяланууды шэнэ эхшээл гэр-жүүлэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар шэнэ ажалдай байгша оной үнгерэнэ туршада һу хаалгала нё-дөнхөө 30 процентыер дээ-шлэхэ, энэ үе соо үнээн бүри-н 15 литр һу һаанан байха юм. Бурядай Нэгэдэмэл Республикын зоотехник нүхэр эрхэдлэхэ үүргэ, ажалай гагаа хээсэ хээсэнихтэй хээшээний элэгтэ. Тэднэр эр-тос абажа туйлалтанууды түбөөр үргэн олон колхознигуу-дуугаа ёһотой туналагшан, ажа-гааци ха...

КПСС-эй Верховно Советэй Национальностуудай Советэй Гадаадын Хэрэгүүдэ Эрхилхэ Комиссин Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Арабуудай Нэгэдэмэл Республика Орохоё Мордобо

Абдель Насер Советскэ Союзда ерэхэдэе уриһан байгаа. Нүхэр Н. А. Мухитдинов ур-ялыень зүбшөөжэ, сентябрин 17-до Каир орохоё мордобо. Тэрэ пре-зидент Гамаль Абдел Насерай айшанинын болохо юм.

КПСС-эй Верховно Советэй Национальностуудай Советэй Гадаадын Хэрэгүүдэ Эрхилхэ Комиссин Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов Арабуудай Нэгэдэмэл Республика Орохоё Мордобо

Абдель Насер Советскэ Союзда ерэхэдэе уриһан байгаа. Нүхэр Н. А. Мухитдинов ур-ялыень зүбшөөжэ, сентябрин 17-до Каир орохоё мордобо. Тэрэ пре-зидент Гамаль Абдел Насерай айшанинын болохо юм.

35.14.

ПАРТИНА АЖАБАЙДАЛ

Мурьисөөнэй хүсэн эдв ехэ...

Сэлэнгын аймаг XVIII парти...

Хүдэлмэрин түсэб табяад, тэ...

Гурбадхи арбан хоногой дүнгөөр...

хараалагдана 50 гектарнаа гадна...

Тэжээл бэлдэхтэй звенуудта...

Ажал хүдэлмэрээ найнаар эм...

Сабшалангай үбнэй хуряагда...

Бригадада таарамжтай норма...

Үбн хуряалгатай ээргэ силос...

Үргэнээр дэлгэрүүлнэ социали...

КПСС-эй ээлжээтэбэш XXI...

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай

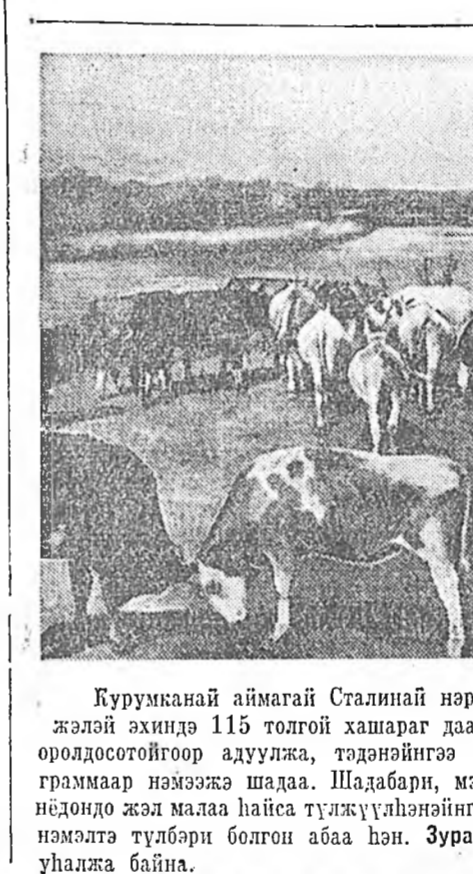
Үхэршэн Санжижаповай амжалта

Мал бэлшээжэ, шахажа тарга...

Мал найнаар таргалуулха хэ...

Тэдэ малнуудай гүүртэ бүри...

Илангаяа эхэ дүй дүршэлтэй...

Курумканай аймаг Сталиной нэрэмжэ...

августын 31-дэ шэгнэхэднэ, тус...

Нүхэр Санжижаповай тушааһан...

Бэлшээрнэгэ газарыг түрүүн...

Энэ дүршэлтэй нүхэрнай малаа...

Колхозой сугаа малшан нүхэр...

Н. Вяткин, зоотехник, Сталиной нэрэмжэ колхозой...

Эрхүүгэй область. Братскэй...

Шилкин районий «Первое Майя»...

«Первое Майя» колхозой 1500...

Колхоз силос ехээр дээд байхад...

КУХАГ ОЛЗО Булунска райондоо...

КПСС-эй болохоё байгаа сьезд...

Партияна группын хүдэлмэри

Адууна малдаа бардам хүрэхэ...

Үбн хуряалгын урда энэ группа...

рим хэрэглэдэ. Тэрэнэй ёһоор...

18 хүинөө бүридэн, коммунист...

Эмхидхэлэй, политическэ хүдэл...

нер үбн хуряагдаа аад, 4150...

Тэад бригадын гешүүд тэжээл бэлд...

Д. Болхоев, манай корп.

Партияна эдэбхитэдэй суглаан

Манай агууехэ Эхэ орон бүхидөө...

Партияна эдэбхитэдэй суглаанууд...

Партияна эдэбхитэдэй суглаанай...

Манай парти, бүхи совет арад...

хы ажахын ба нинтэ-политическэ...

Партияна эдэбхитэдэй суглаанууда...

Туйлагдана амжалтанууд, Эхэ...

(*, * "Правды" түрүү бэшэ)

арадайнаа түлөө омогорхол үүсхэнэ...

Партияна эдэбхитэд, бүхи коммунистууд...

Гүрэнэй эрилтэдэ наһалаа багаар...

эдэбхи үүсхэлые багаар дэмжэдэг...

Партияна эдэбхитэд КПСС-эй XXI...

XXI сьездын хүндэлэлдэ дэлгэрлэн...

1958 оной зэргээр... (Continuation of the newspaper page)

НҮХЭД ҮААЛШАД! Ажалай түрүүшүүлээ жэшээ абажа, һу нааха уялгаяа дүүргэхын түлөө съездын урда тээхи мүрысөөндэ бүгэдөөрөө эдэбхитэйгээр оролсое!

БҮРГЭ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ коллежийн хаалишан Бургэд Лубанова, Бичурын совхозой эрхим хаалишан Д. Дармаева, Байкало-Кударын аймагай Лениний нэрэмжэтэ колхозой түрүү хаалишан М. Г. Вторушина, Бичурын совхозой түрүү хаалишан Б. Линхобова.

1-нохой январьһаа август хүрэтэр үнээн бүрһөө дунда хүргээр 1400 килограмһаа дээш һу наахан колхозууд

Колхоз	Түрүүлэгшын нэрэ, обог	Үнээн бүрһөө хаагдһан һу (литрээр)	Залуу үнээн бүрһөө хаагдһан һу (литрээр)
«Красный опытник»	Казазаев Д. Г.	1789	74
Калининий нэр.	Болонев И. М.	1780	85
«3-я пятилетка»	Горбунов П. А.	1654	43
«Путь Ильича»	Аверин В. Е.	1586	86
Лазогой нэр.	Маньков Ю. А.	1543	89
«Восход»	Кожемякин В. Н.	1488	95
Лениний нэр.	Иванов И. Ф.	1485	30
«Заветы Ильича»	Вильмов М. Н.	1483	72
Лениний нэр.	Сычев Т. Д.	1449	142
Лениний нэр.	Квасников А. К.	1402	78
Кировэй нэр.	Черников К. А.	1400	110

Һүнэй-товарна фермын түрүү хаалишад

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз	Үнээн бүрһөө хаагдһан һу (литрээр)
Дармаева Д. Б.	Кударын	Ждановой нэр.	2320
Лубанова А. С.	Торин	Свердловый нэр.	2250
Лазогой Т. Ф.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	2158
Вторушина В. И.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	2059
Торина М. Т.	Торин	Свердловый нэр.	1989
Лубанова М. Т.	Иволгын	«3-я пятилетка»	1987
Лубанова Н.	Иволгын	«Коммунизм»	1978
Лубанова Ф.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	1954
Лубанова А. В.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1935
Лубанова М. И.	Кударын	Ранжуровой нэр.	1905
Лубанова Н.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1889
Лубанова З. М.	Кабанскын	XX партсъездын нэр.	1889
Лубанова С. С.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1877
Лубанова Н.	Заиграйн	«Красный опытник»	1816
Лубанова Е. П.	Бичурын	Ждановой нэр.	1814
Лубанова Б. Н.	Кударын	Ждановой нэр.	1812
Лубанова М. Л.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1805
Лубанова М. Т.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1798
Лубанова О. Я.	Заиграйн	«Красный опытник»	1790
Лубанова В. Е.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1788
Лубанова Е. М.	Тунхэнэй	17 партсъездын нэр.	1780
Лубанова М. А.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1777
Лубанова А.	Тунхэнэй	17 партсъездын нэр.	1768
Лубанова Б.	Иволгын	«Коммунизм»	1762
Лубанова В. Д.	Кударын	«40 лет Октября»	1755
Лубанова Ф.	Торин	Свердловый нэр.	1748
Лубанова М. А.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	1747
Лубанова Е. В.	Кабанскын	Кировэй нэр.	1746
Лубанова В. В.	Заиграйн	«Красный опытник»	1745
Лубанова Р. Ж.	Заиграйн	«Красный опытник»	1742
Лубанова Е. М.	Иволгын	«Коммунизм»	1735
Лубанова А. П.	Тунхэнэй	17 партсъездын нэр.	1722
Лубанова А. П.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1720
Лубанова А. П.	Иволгын	«3-я пятилетка»	1715
Лубанова Т. Д.	Прибайкальска	«Заветы Ильича»	1712
Лубанова Ф. А.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1709
Лубанова А. П.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1709
Лубанова Е. Х.	Тунхэнэй	17 партсъездын нэр.	1704
Лубанова С. А.	Тунхэнэй	17 партсъездын нэр.	1700
Лубанова Е. П.	Тарбагатайн	Калининий нэр.	1699
Лубанова М. Г.	Кударын	«40 лет Октября»	1695
Лубанова З. Х.	Заиграйн	«Красный опытник»	1691
Лубанова А. Г.	Кабанскын	Лениний нэр.	1681
Лубанова Е. Н.	Заиграйн	«Красный опытник»	1681
Лубанова М.	Кударын	Лениний нэр.	1679
Лубанова Л. И.	Кабанскын	Лениний нэр.	1668

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз	Үнээн бүрһөө хаагдһан һу (литрээр)
Чебунина Е.	Сэлэнгын	«Путь Ильича»	1667
Пичугина В. И.	Тарбагатайн	«Искра»	1668
Викторова В. И.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1667
Галиева М. К.	Мухаршэбэрэй	«Искра»	1665
Шодоева Ц. Г.	Бичурын	Ждановой нэр.	1664
Рютина Т. И.	Мухаршэбэрэй	«Дружба»	1660
Викторова А. И.	Прибайкальска	Лазогой нэр.	1660

Үүлтэртэ фермын түрүү хаалишад

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз	Үнээн бүрһөө хаагдһан һу (литрээр)
Железнова П.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	3410
Буянтуева Б.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2600
Буджапова Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2547
Чулгумова С.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2511
Бадмаева Л.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	2398
Аюшеева В.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	2308
Лубанова Б.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2158
Цоктоева Ц.	Сэлэнгын	Сталиний нэр.	2129
Цырендоржиева Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2114
Павлова К.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	2030
Батуева Ц. Д.	Сэлэнгын	Карл Марксын нэр.	2009
Яндакова П.	Сэлэнгын	Сталиний нэр.	1912
Тубчинова Р.	Сэлэнгын	Сталиний нэр.	1877
Бадмаева Д.	Сэлэнгын	Сталиний нэр.	1862
Очирова Д.	Сэлэнгын	Сталиний нэр.	1852
Бадмаева И.	Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	1812

Туршалгын ажахы, совхозуудай түрүү хаалишад

Нэрэ, обог	Совхозууд, туршалгын ажахы	Үнээн бүрһөө хаагдһан һу
Кожевникова З. Н.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3903
Хлебникова А. Д.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3791
Усова А. В.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3757
Зимерева В. И.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3608
Катаманова Н.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3525
Максимова В. Д.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3377
Ахминеева А. К.	зооветинститудай туршалгын ажахы	3005
Дармаева Д.	Бичурын совхоз	2615
Линхобова Б.	Бичурын совхоз	2409
Гармаева Д.	Бичурын совхоз	2251
Цынгункова А.	Сэлэнгын совхоз	2184
Плотникова Е.	Бичурын совхоз	2127
Жамбалова Б.	Сэлэнгын совхоз	2088
Санжиева Д.	Сэлэнгын совхоз	2080
Урсова А. С.	Кяхтын совхоз	2075
Лукашук М. М.	«Эрдэм» совхоз	2068
Цыремпилова М. Р.	Кяхтын совхоз	2060
Доржиева Д.	Бичурын совхоз	2028
Гуржапова Я.	Сэлэнгын совхоз	1996
Улзутуева С. Б.	Кяхтын совхоз	1976
Дашипылова З. П.	Кяхтын совхоз	1952
Оленникова А. Е.	«Эрдэм» совхоз	1924
Дамбаева Д.	Бичурын совхоз	1921
Ванчикова Н. Б.	Кяхтын совхоз	1914
Жигмытова Д. Б.	Кяхтын совхоз	1911
Беляева О.	Бичурын совхоз	1907
Гатыпова С.	Бичурын совхоз	1894
Хайдапова Н. Б.	Кяхтын совхоз	1881
Гармаева Д. Б.	Кяхтын совхоз	1878
Батомункуева Ц.	Бичурын совхоз	1867
Романюк А. К.	«Эрдэм» совхоз	1863
Нагирина О. Ф.	«Эрдэм» совхоз	1846
Дашипылова Н. Б.	Кяхтын совхоз	1834
Собчук О. Т.	«Эрдэм» совхоз	1830
Цыремпилова Д. К.	Кяхтын совхоз	1808
Дабаева Д.	Кяхтын совхоз	1800

Соёлой Добтолго

Бүгэдын шухала хэрэг

Кабанскын аймагта гурбан жэлэй соёлой добтолгын эхилһээр зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байна. XX партсъездын, Кировэй, Чкаловой нэрэмжэтэ колхозуудта шлакоблогоор клубууд баригдажа байна. 1959 он дотор шэнэ клубууды барихын тула Лениний нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозууд барилгын материал—цемент, блок, шифер, модо бэлдэнэ. Каменскда, тэрэ шэлэн Посольское, Колесово, Тресково тосхонуудта, шиферэй заводто библиотекэ, участогой больница, фельдшерскэ пункт, улаан булан, номой магазин, стадион, кинотеатр 1959 ондо баригдахаар хараалагдана.

Бүхы тосхонуудта ариг сэбэры сахиха, үйлээнүүды болбосон түхэлтэй болгохо хэмжээ-ябуулагнууд хараалагдана. Айлуудай ворота, палисаднигууд нэлбэгдэн залгагдана. Олохон тосхондо залуу модо нуулгагдана.

Гэхэ зуура энэ аймагы юрэнхы дээрэнэ абабал, соёлой добтолго хангалтагүйгээр ябуулагдана. Колхозуудын нэгэ хэдхэн клуб баряад хизаарлахаар забдана. Харин хүгэдэй ясли, хургуули, олоной бани, улаан булан, культбаза бариха тухай хоолон хэлсэн болоод лэ үнгэрнэ. Аймагай Советэй гүйсэдком, тосхон болон сомоной Советүүд, колхозой правленинүүд, предприятияуд, профсоюзай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа багаар табина.

Бүхы аймаг дотор нарийлалгын гансахан газар бин. Холын колхозуудта участогой больница бариха тон шухала болохтой. Эндхи колхозууд 1,5—2 жэлэй туршдаа нарийлалгын таһагтай участогой больница бариха аргатай.

Лениний, Сталиний нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Байгал» колхозуудта хүдөөгэй ясли оройдоо үгы юм. Тэдэ яслигай болохын тула юушы хэнэгүй.

Тосхонуудһаа таһархай холын фермэ, бригадануудай үгы хадан, культбаза хэрэггүй гэжэ тон буруугаар ойлгодог хүтэлбэрилэгшэды Кабанскын аймагта бин. Гэхын дашарамда XX партсъездын, Сталиний, Чкаловой нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай механизаторнууд хабарай тарилгаһаа

эхилээд, тарья хуряалгын дүүрэтэр уйтан, хабшуу вагонууд соо түрлээдэжэ байдаг. Улаан булан, кино хараха, лекци шагнаха зал, столово, бани огто байхагүй. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Байгал» колхозуудай заһаһаад нимэрхүү байдалтай.

Зунай эхилхэтэй сасуу олон колхоз наамхай үнээдэ ольторогуудта абаашадаг юм. Тэндэ тэдэн үбэл болотор байрладаг. Ольторогууд дээрэ байрын хайн гэрнүүдэй үгы дээрһэнэ, наалишадын бэрхшээлдэ ороно. Соёл гэгээрэлий хүдэлмэри ябуулаха тусхай газар байхагүй. Наалишад, адуулагшадтаа хайн культбаза бариха үгэхэ саг тулаа гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд ойлгог лэ! Энэ талаар колхозуудай партийна эхин организацинууд, правленинүүд эдэбхи үүсхэл гаргаха ээргэтэй.

Аймагай центртэхи, мүн хүдөө тосхонуудтахы магазин, ларгүүд гэр байраар муу. Ариг сэбэр сахигданагүй, ограда, үүдэн, палисаднигуудын нэлбэжэ заһабарилгадхаар болохонхой. Тэдэ аймгоор-ресбуоюзай правлени, сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэд соёлой добтолгын хэмжээ-ябуулагнууды саарһан дээрэ бэшэд лэ, ханаагаа амаршоо.

Аймагай интеллигентнэр, залуушуул соёлой добтолгодо хүсэд оролсоодуй байһаар. Илангаяа ВЛКСМ-эй айком комсомолшууд болон бүхы залуушуулы соёлой добтолгодо хабсадуулын тула мүртэй юумэ хэнэгүй. Багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, цементын, шиферэй, заһаһанай заводуудай инженер, техникүүд ажалладай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулана. Тэдээр республикын соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгада харюу болгожо, энэ гэхэ юумэ гэгүй һууһаар.

Эдэ бүхы дутагдалы дары сагтаа усалхаха, соёлой добтолгодо ёно тэдэгээр бэшэ, харин олонийн хүсөөр хам оролсожо, аймагайһаа ажалладай культурун-ажайуудалай эрилты бүрин хангаха арга боломжо кабанскынхидта бин.

Эрхим наймаалагша

Сергей Данилович Гармаев Торин аймагай Наринай сельпогой Харацай тосхондохы магазинда наймаалагшаар хүдэлжэ эхилһээр 22 жэл болобо. Энэ үе соо наймаалагша нилээд ехэ дүй дүршэлтэй боложо, арад зондо шухала хэрэгтэй эд бараа саг соонь асардаг болохтой. Тингэжэ нүхэр Гармаев тосхонхой зондо ехэ хүндэтэй болон байна.

Энэ наймаалагша ажалладай захилаар эд бараа асархаһаа гадна, үбэл, зунай үдэ хэрэглэгдэхэ зүйлүүды эртэһэнэ бэлдэдэг. Жэшээнь, үбэлдэ бэлдэхэлэй үсын ойртохолоор сонжын шэл, замазка, кадаһа, шэрэ гэхэ мэты элбэгээр абаашана. Мүн хургуулида һурагшалай жэлы угуулан, һурагшалай хубсаһа, ном, тетрадь болон бусады магазиндаа бэлэн байлгана. Колхознигуудай хэрэглэхэ амһартаһаа эхилээд, гэрэй бусад хэрэгсэлүүд магазинда таһалгараагүй байдаг.

Хүршэ магазинуудын хүдэлмэрилэгшэд энэ наймаалагшын хүдэлмэрилэгшэ танилсадаг, тэрэнэй дүй дүршэлы халан абадаг байна.

Сергей Даниловичын олон жэлдэ оролдосотой найнаар хүдэлмэриллэн ажалын хүндэтдэ сэргэдэнэ. СССР-эй Центросоюзай правлени тэрэнэд «Советскэ худалдаа наймаанай эрхим хүдэлмэрилэгшэ» гэгэн нэрэзэргэ олгобо. Тэршэлэн Буркопсоюзай правленин Хүндэлэлэй грамотаар нэгэтэ бэшэ шагнагдһан байна.

Нүхэр Гармаев кооперацингаа пайшигуудай урда квартал бүхэндэ тоосоогоо хэнэ, тэзэни кооперацинда хамжуулан абаха талаар гортой хүдэлмэри ябуулдаг. Эд бараа наймаалха хара бүхэһэйнгөө түсэбье 120—130 процент дүүргэнэ. Тэршэлэн хүдөө ажахын продуктууды бэлдэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Эхэнэрүүдэй Совет байгуулагдаба

Эхэнэрүүд колхозой үйлэдбэридэ ехэ туһа хүргэнэ. Эхэнэрүүды нытын ажалда эдэбхитэйгээр хабсадуулаха шухала байһанине хараада абһан Кударын аймагай Ждановой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци тус асуудлы хэлсэхэ гэжэ шилдэн байгаа. Тингэжэ байгша сентябрь нарада колхозой эхэнэрүүдэй суглаа үнгэргэбэ. Тэрэ суглаанда зуугаад эхэнэр хабсадууды.

«Эхэнэрүүды ажал хүдэлмэридэ, соёл гэгээрэлы хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабсадуулаха тухай», «Ариг сэбэры сахиха тухай» асуудалнуудар элидхэл, лекци тэндэ үнгэргэбэ. Хэлсэгдһэн бүхы асуудалнуудай эсэстэ эхэнэрүүдэй Совет байгуулаха гэжэ шилдэн байна. Тэрэ Советтэ колхозой

үйлэдбэрин түрүүшүүл, мэргэжэлтэд, тэршэлэн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ, байгша болон бусад оруулагданхай.

Мүнөө Советэй гэшүүд өһөдэньгөө үүргэ дүүргэжэ эхилээ. Колхознигуудай гэр байрануудар ябажа, ариг сэбэры сахиха талаар гэрэй ээн эхэнэрүүдэй дунда зохихо хүдэлмэри ябуулна, тэдэнэртэй хөөрлөөд үнгэргэнэ. Советэй гэшүүд ажалладай депутатуудай сомоной Советэй депутатуудтай хамта тосхонхой банине саг үргэлжэ хүдэлмэрилүүлхэ тухай асуудал комсомедэй гүйсэдкомой заседани дээрэ табижа, зохино шилдэбэри баталан абхуулба.

Зональна семинарта хабсадагшад музей хараба

Сибирь, Дальна Востогой зондын туристнарай семинарта хабсадагшад хизаар ороноо шэнжэлхэ республикын музейдэ орожо, манай хизаарай түүхэтэй, байгаалин байлгитай танилсаба.

Тэдээр тэмдэглэлэйнгээ дэбтэрүүдтэ бурит нотаг тухай һонирхон зүйлнүүдэ бэшэжэ абаа. Мүзэй харагшад өһөдэньгөө хүсэһэн хүсэл тухай нигэжэ бэшэбэ: «Сибирин, Дальна Востогой туристнарай аяншалга эмхидхэгшэдэй бүлэг хүнүүд музейн байгаалин таһагта орожо хараабди. Музейн хүдэлмэрилэгшэд Бурят оройн байгаалин баялг тухай манда тодорхойгоор хөөржэ үгэбэ. Республикын амнигадай болон ургамалай аймагы харуулан экспонатууд эхэ зохидоор табигданхай...».

Музей хараһанайнгаа һүүлээр эндэ орогшод өһөдэньгөө хизаарай баялгүүд тухай хөөржэ үгэбэ.

Һу үшөө ехээр хаахабди

Хүдэлмэри бэшэ XXI съезды зарим партинын ЦК-гэй сентябрь Пленумэй тогтоолы Яруунын «Социализма» колхозой гэгэ хабсадуунаар хайшааба.

Колхозой хаалишад шэнэ хүсээр ажаллажа, энэ жэлдэ үнээн бүрһөө 1670 литр һу нааха уялгаяа дүүргэхээр шилдэнхэй. Мүнөө энэ эхиннээ хойшо тус колхоз дунда ээргээр үнээн бүрһөө 1200 литр һу наагдаа. Түрүүшүүл Цыжыл Гармаева, Намсалам Бадмаева, Цырендүлма Жигжид, Цырендүлма Бадмаева гэгэ хабсадууды эхиннээ хойшо үнээн бүрһөө 1450—1500 литр һу наагад.

Партингаа анхарал, оролдолгоор болгон, энэ жэлдэ үнээн бүрһөө 1900 литр һу нааха уялгаяа Хэлэһэн үгдөө хүрэхэмни хийжэ, гэжэ залуу хаалишан Гармаева хэлэбэ. Үинэй

дүршэлтэй хаалишан Намсалам Бадмаева үнээн бүрһөө 2 мянган литр һу нааха уялга абаба.

Мүнөө эндхи хаалишад үбэл-жөөндөө буугаад, үзүүр хайн ноогоондо малаа бэлшээжэ, үнээдтэ концентрат, турнепс эдюулен, һу наалгаяа хараа байса дээшлүүлнэ.

Нийтэньгээ малда элбэг хүрэхөөр үблэ тэжээл бэлдэхын түдөө колхозхойд хайса оролдоно. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо 2 дахин ехэ шэмтэй силос дарагдаа.

Тэршэлэн тус колхозхойд тарья хуряалгаяа дүүргэдэ, мянга гаран центнер үрэнэ хүрэнгэ хаагаа.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрийн Пленумэй шилдэхэбэрине хайшаһан митинг аймагай центртэ, мяха-Һүнэй совхоздо, «Знамя», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта баяр баясхангай оршон байдалда үнгэргэгдэбэ.

Ц. Дандаров.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой 3-дахы фермын үнээд бэлшэжэ ябана. Үхэршан Даша Дырхеев оролдосотойгоор ажаллана (хүрээ соо). Л. Хайдуравай фото.

